

ДО:

Г-Н РАДОСЛАВ РИБАРСКИ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА

ОТНОСНО: ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЕЖЕМЕСЕЧНИ ВНОСКИ КЪМ ФОНД СИГУРНОСТ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ, ВНЕСЕНО НА 22/03/2022, ОТ РАМАДАН АТАЛАЙ, СТАНИСЛАВ АНАСТАСОВ И ФАТМЕ РАМАДАН, СИГНАТУРА 47-254-02-32

Уважаеми г-н Рибарски,

Уважаеми членове на Комисията по енергетика,

БГВЕА е представителна организация за сектор вятърна енергия в страната, като обединява мнозинството от фирмите, активни в сектора, в това число и инвеститори в проекти за производство на електроенергия от вятър. Членовете на БГВЕА формират съществен дял от общата инсталирана мощност на вятърна енергия в България. Основните насоки, в които работи активно асоциацията, са развитие на законодателната и регулаторната рамка с цел създаване на благоприятна бизнес и инвестиционна среда.

БГВЕА изразява своето категорично несъгласие с проекторешение за допълнителни ежемесечни вноски към Фонд Сигурност на електроенергийната система (ФСЕС) от производители на електрическа енергия, внесено от Рамадан Аталай, Станислав Атанасов и Фатме Рамадан, сигнатура 47-254-02-32, входирано на 22/03/2022г.

На фона на все по-нарастващата нужда от възобновяема енергия за преодоляване на енергийната зависимост на европейско и национално ниво, както и безспорно необходимата трансформация на енергийната ни система към въглеродно-независими технологии, използващи изцяло местен ресурс, проекторешението е крачка назад и отстъпление от европейските климатични политики.

Тази своеобразна наказателна мярка срещу ВЕИ производителите над 500 KW, предвиждаща отнемане на доход от посочената група производители, ще дестабилизира състоянието на съществуващите проекти, като същевременно ще създаде несигурност сред потенциалните инвеститори в сектора, ориентирани към пазари със стабилна регулаторна рамка, сигурност и предвидимост на цените. Влошаването на инвестиционния климат от своя страна ще се окаже сериозно препятствие за постигане на амбициозните енергийни и климатични цели, поставени на европейско ниво.

Обръщаме внимание, че предложението е **в противоречие с националното законодателство и с насоките, дадени от Европейската комисия (ЕК)** в документа „REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени”

По своята същност допълнителните ежемесечни вноски към ФСЕС представляват нов данък върху приходите на група производители. Подобен налог не може да бъде определен с решение на Народното събрание, а може да бъде приет със закон при спазване на процедурните правила за това (чл.60 ал.1 от Конституцията на Република България). В този смисъл предложеното проекторешение противоречи на основните конституционни принципи на страната.

Порочната практика да се налагат допълнителни такси на производителите на електрическа енергия от вятър и слънце доби нормативен вид с приемането през 2013г. на нов чл.35а в ЗЕВИ, който задължи съответните производители да заплащат 20% такса върху прихода си от продажба на енергия. Този законов текст бе обявен за противоконституционен от Конституционен съд (КС) с Решение №13 от 31 юли 2014г. по конституционно дело №1 от 2014г. Мотивите на КС в решението категорично сочат:

- "Формалното спазване на конституционните изисквания е недостатъчно, когато със закон се въвеждат допълнителни финансови задължения за гражданите при нарушаване същността на тези задължения."
- Изменението на ЗЕВИ противоречи на чл. 19, ал. 2 и 3 от Конституцията: "Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя. Инвестициите и стопанската дейност на български и чуждестранни граждани се закрилят от закона."

- Недопустимо е създаването на обособен, специален правен режим за някои субекти на стопанска дейност, а изключването на този специален режим за други. Законодателят е длъжен да установи подходящ правен механизъм, който успешно да може да предотвратява злоупотреби с монополизъм, нелоялна конкуренция и да защитава потребителя.

Като резултат от решението на КС, производителите заведоха дела за възстановяването на сумите, които бяха заплатени от тях въз основа на нормата на чл.35а от ЗЕВИ. Съдилищата уважиха и продължават да уважават тези иски и държавата търпи щети от заплатените лихви и разноски по делото.

Приемането на предложеното проекторешение изначално ще противоречи на Конституцията на Република България поради същите мотиви, с които през 2014г. КС е обявил противоконституционност на нормата на чл.35а от ЗЕВИ. Резултатът отново ще бъде нови дела и нови щети за държавата във вид на лихви и разноски по делото.

Предложението е в пълно несъответствие и с Плана „RePower EU” на ЕК, който предвижда ускорено развитие на проекти от вятърна енергия и други ВЕИ с цел увеличаване на енергийната сигурност. Приложение 2 на европейския документ „RePowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени” описва възможността държавите-членки по изключение, в настоящата кризисна ситуация, да въведат данъчни мерки, които имат за цел да обхванат част от печалбите на определени производители на електроенергия. В документа изрично е упоменато, че мерките следва да се прилагат еднакво за всички производители. В предложението за допълнителни вноски към ФСЕС обаче са засегнати само определена група производители. В тази връзка проекторешението носи дискриминативен характер, като ощетяването на производителите на зелена енергия за сметка на големите производители, които са и най-големите замърсители на въздуха, е очевидна („т.1.2.....и с изключение на производителите, използващи за първично гориво въглища и/или природен газ”). Откриваме ясно противоречие с основополагащите принципи за равенство, справедливо третиране на всички пазарни участници и защита на съществуващите инвестиции.

В приложението на „RePower EU” изрично се посочва, че подобни мерки не трябва да имат обратна сила, следва да бъдат технологично неутрални и да позволяват на производителите да покриват разходите си. Продължителността на данъка също следва да бъде ясно ограничена във времето, с крайна дата не по-късно от 30 юни 2022 г., въз основа на ясно определени критерии. От т.5 на входираното проекторешение става ясно, че предложението важи за период до декември 2022г. Очевидно, и тук, е несъответствието между европейските насоки и тяхното прилагане на местно ниво.

В допълнение бихме искали да подчертаем, че основният приход на ФСЕС се формира от продажба на въглеродни квоти, като по-малък е делът на другите приходи (5%-та вноса на всички производители и такса „Задължение към обществото“). Държавите-членки се възползват от по-високи от очакваните приходи по Схемата за търговия с емисии. От 1 януари 2021 г. до 28 февруари 2022 г. приходите, генерирани от търговете от квоти на ЕС за търговия с емисии, възлизат на около 30 милиарда евро. В този смисъл приходите на ФСЕС от продажбата на вредни емисии се увеличава, като по наша информация общите приходи във Фонда надвишават 2 млрд. лв., от които 1.6 млрд. лв. идват именно от цените на въглеродните квоти. В контекста на казаното финансовата стабилност на ФСЕС към този момент е гарантирана, и обективно, не е необходимо да бъдат вливани допълнителни финансови средства в него. С оглед на изложеното направеното предложение се обезсмисля.

Уважаеми народни представители,

Предвид всичко гореизложено Ви призоваваме да вземете предвид нашите аргументи и да отхвърлите внесеното предложение.

С уважение,

Миглена Стоилова

Председател на Надзорния съвет на БГВЕА